

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 28.04.1999
COM(1999)203 τελικό

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου που συνήφθη
από την UNICE, τη CEEP και την ETUC**

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Εισαγωγή

1. Η εργασία ορισμένου χρόνου έχει αυξηθεί σημαντικά κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών και η εξέλιξη αυτή συνεχίζεται ακόμα στις εθνικές αγορές εργασίας.
2. Στις 29 Ιουνίου 1990, η Επιτροπή υπέβαλε τρεις προτάσεις οδηγιών του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες εργασιακές σχέσεις (μερική απασχόληση, έκτακτη απασχόληση και προσωρινή απασχόληση)¹.
3. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε στις 20.9.1990². Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωμοδότησε στις 24.10.1990³. Σύμφωνα με το άρθρο 149 της Συνθήκης⁴, η Επιτροπή υπέβαλε στις 7.11.1990 τροποποιηθείσα πρόταση⁵ στο Συμβούλιο, όπου ενσωματώνονται ορισμένες τροποποιήσεις που είχε προτείνει το Κοινοβούλιο.
4. Οι προτάσεις αυτές συζητήθηκαν στα πλαίσια του Συμβουλίου σε διάφορες περιστάσεις από το 1990 έως και το 1994. Από τις προτάσεις αυτές μόνο η οδηγία του Συμβουλίου 91/383/ΕΟΚ "για τη συμπλήρωση των μέτρων που αποσκοπούν στο να προαγάγουν τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των εργαζομένων με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου ή με σχέση πρόσκαιρης εργασίας"⁶ εγκρίθηκε από το Συμβούλιο.
5. Τον Ιούλιο του 1994, η Επιτροπή εξέδωσε το Λευκό Βιβλίο για το μέλλον της ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής. Στο έγγραφο αυτό, η Επιτροπή επαναβεβαιώνει τη βούλησή της να προχωρήσει στον τομέα αυτό και αναφέρει στο κεφάλαιο III ότι η πρώτη από τις προτεραιότητες πρέπει να είναι να διασφαλιστεί η έγκριση από το Συμβούλιο των προτάσεων σχετικά με την άτυπη απασχόληση.
6. Τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Έσσεν υπογράμμισαν την ανάγκη να ληφθούν μέτρα για την προώθηση της απασχόλησης και απεύθυναν έκκληση για τη λήψη μέτρων με σκοπό "την αύξηση σε ένταση της απασχόλησης στα πλαίσια της μεγέθυνσης, κυρίως μέσω ελαστικότερης οργάνωσης της εργασίας, η οποία να ικανοποιεί τόσο τις επιθυμίες των εργαζομένων όσο και τις απαιτήσεις του ανταγωνισμού".
7. Δεδομένου ότι δεν υπήρξε πρόοδος στο Συμβούλιο, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 3 της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική, που είναι προσαρτημένη στο πρωτόκολλο αριθ. 14 για την κοινωνική πολιτική το οποίο είναι προσαρτημένο στη συνθήκη για

¹ COM(90) 228 τελικό της 29.6.1990· ΕΕ C 224 της 8.9.1990, σ. 8.

² ΕΕ C 332 της 31.12.1990, σ. 167.

³ ΕΕ C 295 της 26.11.1990, σ. 112.

⁴ Όλες οι παραπομπές στη Συνθήκη πριν από τη θέση σε ισχύ της συνθήκης του Άμστερνταμ αναφέρονται στη Συνθήκη που ίσχυε τη χρονική περίοδο της εν λόγω ενέργειας.

⁵ COM(90) 533 τελικό· ΕΕ C 305 της 5.12.1990, σ. 12.

⁶ ΕΕ L 206 της 29.7.1991, σ. 19.

την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Έτσι, στις 27 Σεπτεμβρίου 1995, ενέκρινε την έναρξη μιας διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2 της προαναφερθείσας συμφωνίας.

8. Από τις απαντήσεις των κοινωνικών εταίρων αναδείχθηκε η ευρεία υποστήριξη στη θεμελιώδη, κατευθυντήρια αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης των εργαζομένων τους οποίους αφορούν οι νέες ευέλικτες μορφές εργασίας, και η οποία τους εγγυάται μεταχείριση συγκρίσιμη με εκείνη που δικαιούται το προσωπικό πλήρους απασχόλησης με συμβάσεις αορίστου χρόνου. Παρ' όλο που οι γνώμες διέφεραν σημαντικά σε ό,τι αφορά τη μορφή και το περιεχόμενο της δράσης που ενδείκνυται να αναληφθεί στον τομέα αυτό, η πλειοψηφία των κοινωνικών εταίρων δήλωσαν ότι είναι έτοιμοι να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στον καθορισμό των σχετικών αρχών και την υλοποίησή τους, ιδίως μέσω συλλογικών διαπραγματεύσεων στο κατάλληλο επίπεδο.
9. Αφού ανέλυσε τις αντιδράσεις αυτές, η Επιτροπή εκτίμησε ότι ήταν σκόπιμη η ανάληψη κοινοτικής δράσης και αποφάσισε, στις 17 Απριλίου 1996, την έναρξη του δεύτερου γύρου διαβουλεύσεων με τους κοινωνικούς εταίρους, όπως προβλέπεται στην τρίτη παράγραφο του άρθρου 3 της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική. Στις 19 Ιουνίου 1996, τρεις οργανώσεις (η Ένωση Συνομοσπονδιών Βιομηχανίας και Εργοδοτών της Ευρώπης - UNICE, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Δημοσίων Επιχειρήσεων - CEEP, η Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικάτων - ETUC) ανακοίνωσαν την πρόθεσή τους να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις για το θέμα αυτό. Στις 6 Ιουνίου 1997 οι τρεις οργανώσεις υπέγραψαν την "Ευρωπαϊκή συμφωνία πλαίσιο για την εργασία μερικής απασχόλησης" η οποία, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 4 της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική, ετέθη σε εφαρμογή, βάσει πρότασης της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2 της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική, με την οδηγία 97/81/EK του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 1997. Η οδηγία στη συνέχεια επεκτάθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο με την οδηγία 98/23/EK του Συμβουλίου, της 7ης Απριλίου 1998. Στο προσύμιο της "Ευρωπαϊκής συμφωνίας πλαισίου για την εργασία μερικής απασχόλησης", τα συμβαλλόμενα μέρη εξεδήλωσαν την πρόθεσή τους να εξετάσουν την ανάγκη σύναψης παρόμοιων συμφωνιών για άλλες μορφές ευέλικτης εργασίας.
10. Στις 23 Μαρτίου 1998, τα τρία μέρη (UNICE, CEEP και ETUC) εξεδήλωσαν την πρόθεσή τους να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις για την εργασία ορισμένου χρόνου. Μετά από εννέα μήνες, ζήτησαν από την Επιτροπή άλλους τρεις μήνες προθεσμία δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 4 της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική. Η Επιτροπή παρέτεινε την περίοδο διαπραγματεύσεων έως τις 30 Μαρτίου 1999. Οι τρεις οργανώσεις συνήψαν συμφωνία πλαίσιο στις 18 Μαρτίου 1999. Διαβίβασαν τη συμφωνία στην Επιτροπή και ζήτησαν να εφαρμοστεί με απόφαση του Συμβουλίου βάσει πρότασης της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2 της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική.

11. Οι κοινωνικοί εταίροι ζήτησαν από την Επιτροπή:
- να υποβάλει τη συμφωνία πλαίσιο στο Συμβούλιο προκειμένου αυτό να αποφασίσει να καταστήσει δεσμευτικές τις διατάξεις της συμφωνίας στα κράτη μέλη που έχουν υπογράψει τη συμφωνία για την κοινωνική πολιτική η οποία είναι προσαρτημένη στο πρωτόκολλο αριθ. 14 για την κοινωνική πολιτική, το οποίο είναι προσαρτημένο στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·
 - στην πρότασή της για την εφαρμογή της συμφωνίας, να ζητήσει από τα κράτη μέλη να εγκρίνουν νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις εντός δύο ετών από την έκδοση της απόφασης, προκειμένου να συμμορφωθούν με την απόφαση του Συμβουλίου ή να εξασφαλίσει ότι οι κοινωνικοί εταίροι λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα σε συμβατική βάση πριν από το τέλος της περιόδου αυτής και
 - να προβλέψει ότι τα κράτη μέλη μπορούν, εάν χρειάζεται, σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και προκειμένου να ληφθούν υπόψη ιδιαίτερες δυσκολίες ή η εφαρμογή μιας συλλογικής σύμβασης, να διαθέτουν ένα συμπληρωτικό έτος για να συμμορφωθούν με την απόφαση αυτή.
12. Όπως φαίνεται από την πρώτη παράγραφο του προοιμίου στη συμφωνία πλαίσιο, η συμφωνία αποβλέπει επίσης στο να συμβάλει άμεσα στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση.

Ανάλυση της συμφωνίας

13. Στην ανακοίνωσή της σχετικά με "την προσαρμογή και ανάπτυξη του κοινωνικού διαλόγου σε κοινοτικό επίπεδο"⁷, η Επιτροπή τόνισε ότι "προτού υποβληθεί μια νομοθετική πρόταση για την εφαρμογή μιας συμφωνίας στο Συμβούλιο, η Επιτροπή προβαίνει σε αξιολόγηση που συμπεριλαμβάνει την εξέταση του αντιπροσωπευτικού καθεστώτος των συμβαλλόμενων μερών, της εντολής τους και του νομικού χαρακτήρα κάθε ρήτρας της συλλογικής συμφωνίας σε σχέση με την κοινοτική νομοθεσία και τις διατάξεις που αφορούν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις."

Αντιπροσωπευτικός χαρακτήρας των συμβαλλόμενων μερών και εντολή αυτών

14. Οι οργανώσεις που υπέγραψαν τη συμφωνία είναι η UNICE, η CEEP και η ETUC. Αυτές οι τρεις οργανώσεις ανέλαβαν τη δέσμευση και συμμετείχαν από το 1985 σε μια αυτόνομη και εθελοντική διαδικασία αποκαλούμενη: κοινωνικός διάλογος "Val Duchesse". Από το διάλογο αυτό προέκυψαν 13 κοινές γνώμες, 2 συστάσεις, 4 συμφωνίες και 5 δηλώσεις. Συνήψαν ειδικότερα μια σημαντική συμφωνία τον Οκτώβριο του 1991 προοριζόμενη να προσδιορίσει το ρόλο και τη θέση του κοινωνικού διαλόγου στο νέο κοινοτικό πλαίσιο. Τα άρθρα 3 και 4 της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική εμπνέονται σε μεγάλο βαθμό από τη συμφωνία αυτή.

⁷ COM(98) 322 τελικό, 20.05.1998· βλ. επίσης COM(93) 600, 14.12.1993.

15. Οι τρεις οργανώσεις ανταποκρίνονται σε όλα τα ακόλουθα κριτήρια όπως ορίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του πρωτοκόλλου για την κοινωνική πολιτική (σημείο 24)⁸:
- είναι διεπαγγελματικές και οργανωμένες σε ευρωπαϊκό επίπεδο·
 - συντίθενται από οργανώσεις που οι ίδιες είναι αναγνωρισμένες ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των δομών των κοινωνικών εταίρων των κρατών μελών, έχουν την ικανότητα διαπραγμάτευσης συμφωνιών και είναι αντιπροσωπευτικές σε όλα τα κράτη μέλη·
 - διαθέτουν επαρκείς δομές που τους επιτρέπουν να συμμετέχουν αποτελεσματικά στην εφαρμογή της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική.
16. Αυτές οι τρεις οργανώσεις είναι οι μόνες διεπαγγελματικές γενικού χαρακτήρα οργανώσεις κατά την έννοια του παραρτήματος 2 της ανακοίνωσης της Επιτροπής. Το παράρτημα ενημερώνεται με τα νέα στοιχεία σε τακτική βάση ως συνέπεια της διαρκούς μελέτης για την αντιπροσωπευτικότητα.
17. Το Ευρωπαϊκό Πρωτοδικείο έχει αποφανθεί σχετικά με το ζήτημα της αντιπροσωπευτικότητας στην απόφασή του της 17ης Ιουνίου 1998 στην υπόθεση T-135/96 (Union Européenne de l'Artisanat et des Petites et Moyennes Entreprises (UEAPME) κατά Συμβουλίου) όπου η UEAPME αμφισβήτησε τη νομιμότητα της οδηγίας 96/34/EK σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για τη γονική άδεια που συνήψαν οι UNICE, CEEP και ETUC. Στην απόφασή του το Πρωτοδικείο εξέτασε τα διαδικαστικά βήματα που οδήγησαν στην έκδοση της οδηγίας και κατά δεύτερο λόγο, αξιολόγησε την πραγματική αντιπροσωπευτικότητα των συμβαλλόμενων μερών βάσει αριθμητικών στοιχείων που ετέθησαν στη διάθεσή του. Αφού διαπίστωσε ότι η νομοθετική διαδικασία ήταν σωστή και ότι τα συμβαλλόμενα μέρη ήταν επαρκώς αντιπροσωπευτικά σε σχέση με το πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας, το Πρωτοδικείο απέρριψε αίτημα της UEAPME. Η UEAPME άσκησε προσφυγή κατά της απόφασης αυτής αλλά απέσυρε αργότερα την προσφυγή της, αφού του υπόγραψε συμφωνία συνεργασίας με την UNICE στις 4 Δεκεμβρίου 1998.

Εργοδοτικές οργανώσεις

18. Η αντιπροσωπευτικότερη εργοδοτική συνομοσπονδία που καλύπτει όλους τους βιομηχανικούς κλάδους και τις κατηγορίες επιχειρήσεων είναι η UNICE. Σε εθνικό επίπεδο τα μέλη της UNICE είναι οι αντιπροσωπευτικότερες διεπαγγελματικές ομοσπονδίες εργοδοτών. Όλα τα μέλη της στο εθνικό επίπεδο έχουν άμεσα ή έμμεσα ένα ρόλο να διαδραματίζουν στη συλλογική διαπραγμάτευση και συμμετέχουν στη Διεθνή Διάσκεψη Εργασίας. Η CEEP προσφέρει μια σημαντική

⁸ COM(93) 600, 14.12.1993.

εκπροσώπηση από πλευράς δημοσίων επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων με συμμετοχή του δημοσίου στα κράτη μέλη.

Συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων

19. Η αντιπροσωπευτικότερη σε ευρωπαϊκό επίπεδο διεπαγγελματική συννομοσπονδία συνδικάτων είναι, με μεγάλη διαφορά, η ETUC. Σε όλα τα κράτη μέλη, τα μέλη της είναι οι αντιπροσωπευτικότερες διεπαγγελματικές συννομοσπονδίες συνδικάτων. Όλα τα μέλη της σε εθνικό επίπεδο διαδραματίζουν άμεσα ή έμμεσα κάποιο ρόλο στη συλλογική διαπραγμάτευση και συμμετέχουν στη Διεθνή Διάσκεψη Εργασίας.

Συμπέρασμα

20. Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι οι τρεις αυτές οργανώσεις έχουν λάβει συγκεκριμένη εντολή από τα μέλη τους σε εθνικό επίπεδο για τις διαπραγματεύσεις σχετικά με την εργασία ορισμένου χρόνου και έχουν επικυρώσει τη συμφωνία πλαίσιο. Οι τρεις οργανώσεις έχουν συνάψει τη συμφωνία πλαίσιο στο όνομα των εθνικών μελών τους.
21. Η Επιτροπή συμπεραίνει από την εξέταση αυτή ότι η προϋπόθεση αντιπροσωπευτικότητας, την οποία είχε δεσμευτεί να ελέγξει πριν από τη διαβίβαση της πρότασής της, πληρούται από τις τρεις αυτές οργανώσεις.

"Το θεμιτό" των ρητρών σχετικά με το ρόλο των μη συμβαλλόμενων κοινωνικών εταίρων, καθώς και των μελών τους.

22. Πολλοί άλλοι κοινωνικοί εταίροι, με τους οποίους διαβουλευτήκε η Επιτροπή, εξέφρασαν την επιθυμία τους να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις. Η Επιτροπή ενημερώθηκε για την ανταλλαγή επιστολών και τις συζητήσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων κοινωνικών εταίρων και των άλλων κοινωνικών εταίρων.
23. Εξάλλου, η Επιτροπή διαβίβασε τη συμφωνία πλαίσιο σε όλες τις οργανώσεις των οποίων είχε ζητήσει τη γνώμη ή τις οποίες είχε ενημερώσει προηγουμένως, και διοργάνωσε μια συνάντηση μαζί τους.
24. Ορισμένες οργανώσεις υπογράμμισαν τον ευέλικτο χαρακτήρα των διατάξεων της συμφωνίας, ο οποίος θα επιτρέψει, κατά τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, να ληφθούν υπόψη οι ειδικές ανάγκες ορισμένων τομέων ή υποτομέων.
25. Η Επιτροπή, αφού επαλήθευσε τις σχετικές ρήτρες, εκτιμά ότι η συμφωνία πλαίσιο παραπέμπει κατ' εξακολούθηση στους "κοινωνικούς εταίρους" και στην "εθνική νομοθεσία, τις εθνικές συλλογικές συμβάσεις ή πρακτικές" και διαφυλάσσει συνεπώς σε μεγάλο βαθμό το ρόλο των μη συμβαλλόμενων κοινωνικών εταίρων και των μελών τους σε εθνικό επίπεδο.

Τήρηση των διατάξεων που αφορούν τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις

26. Το άρθρο 137 παράγραφος 2 της Συνθήκης προβλέπει ότι η νομοθεσία για την κοινωνική πολιτική αποφεύγει την επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών, οι οποίοι θα παρεμποδίζουν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.
27. Η ιδιαίτερη κατάσταση των ΜΜΕ αποτέλεσε το αντικείμενο ιδιαίτερης προσοχής κατά την επεξεργασία του κειμένου της συμφωνίας πλαισίου. Στο κείμενο γίνεται ειδική αναφορά στις ΜΜΕ, η οποία έχει ως εξής:
- Αιτιολογική σκέψη 11: "Εκτιμώντας ότι η παρούσα συμφωνία λαμβάνει υπόψη την ανάγκη να βελτιωθούν οι απαιτήσεις της κοινωνικής πολιτικής, να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της κοινοτικής οικονομίας και να αποφευχθεί η επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών δεσμεύσεων που παρεμποδίζουν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων".
28. Είναι σαφές ότι η συμφωνία δεν προβλέπει ρητή παρέκκλιση από τη θεμελιώδη αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης υπέρ των ΜΜΕ. Ωστόσο, η ρήτρα 5, η οποία ορίζει τα βήματα που πρέπει να γίνουν για να αποτραπεί η κατάχρηση διαδοχικών συμβάσεων ορισμένου χρόνου, προβλέπει ότι τα μέτρα αυτά θα εισαχθούν "κατά τρόπο που να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες ειδικών τομέων και/ή κατηγοριών εργαζομένων". Επιπλέον, η ρήτρα 5.1 προβλέπει τη θέσπιση "ενός ή περισσότερων" από ένα σύνολο κανονιστικών μέτρων. Η ευελιξία αυτή ως προς τη λήψη μέτρων για την πρόληψη της κατάχρησης μπορεί προφανώς να χρησιμοποιηθεί κατά τρόπο που να λαμβάνει υπόψη τις ειδικές ανάγκες των εργοδοτών και εργαζομένων στις ΜΜΕ. Το σημείο αυτό τονίζεται επίσης και στην αιτιολογική σκέψη 10: "Εκτιμώντας ότι η συμφωνία παραπέμπει στα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους για τις διευθετήσεις σχετικά με την εφαρμογή των γενικών αρχών της, των ελάχιστων απαιτήσεων και διατάξεων, ώστε να ληφθεί υπόψη η κατάσταση σε κάθε κράτος μέλος, και οι ιδιαίτερες συνθήκες ορισμένων τομέων και επαγγελματιών, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων εποχιακής φύσης".
29. Αρκετές ρήτρες (2(1), 2(2), 3(2), 4(3), 5(2) και 7(2)) αναφέρονται στην εθνική νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις ή εθνικές πρακτικές, και/ή στους κοινωνικούς εταίρους σε ό,τι αφορά τις ρυθμίσεις για την εφαρμογή τους. Παρ' όλο που δεν περιέχουν ρητή αναφορά στις ΜΜΕ, οι διατάξεις αυτές θα επιτρέψουν, εάν είναι αναγκαίο, τη λήψη εθνικών μέτρων εφαρμογής που θα συνεκτιμούν τις ειδικές ανάγκες των ΜΜΕ.
30. Οι διατάξεις αυτές δείχνουν ότι οι κοινωνικοί εταίροι έχουν την πρόθεση να αφήσουν περιθώριο ελιγμών για την άσκηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη συμφωνία, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαίτερες ανάγκες των εργαζομένων και των επιχειρήσεων σε ειδικούς τομείς καθώς και κατηγοριών εργαζομένων και επιχειρήσεων και βεβαίως και των ΜΜΕ (βλ. επίσης γενικές αιτιολογικές σκέψεις 5, 8 και 12).

31. Συνεπώς, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η συμφωνία πλαίσιο πληροί τους όρους που περιέχονται στις διατάξεις για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

"Νομιμότητα" των ρητρών

32. Η προσεκτική εξέταση από την Επιτροπή καθεμιάς από τις ρήτρες της συμφωνίας πλαισίου δεν αποκάλυψε διατάξεις αντίθετες με το κοινοτικό δίκαιο. Το γεγονός ότι η συμφωνία προβλέπει υποχρεώσεις για τα κράτη μέλη, δεν θέτει σε κίνδυνο τη νομιμότητά της. Αντιθέτως, από τη δεύτερη δήλωση που προσαρτάται στη συμφωνία για την κοινωνική πολιτική⁹ προκύπτει ότι οι ρυθμίσεις για την εφαρμογή των συμφωνιών μεταξύ κοινωνικών εταίρων σε κοινοτικό επίπεδο είναι ενδεχόμενο να δημιουργήσουν υποχρεώσεις για τα κράτη μέλη. Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται στα κράτη μέλη δεν απορρέουν άμεσα από τη συμφωνία μεταξύ κοινωνικών εταίρων αλλά από τον τρόπο εφαρμογής της συμφωνίας αυτής. Στις παραγράφους 33 έως 37 περιέχεται η αξιολόγηση της Επιτροπής για το περιεχόμενο της συμφωνίας.

Αξιολόγηση της συμφωνίας

33. Η Επιτροπή εκτιμά ότι, υπό το πρίσμα των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Έσσεν και των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων που ακολούθησαν, οι διατάξεις σε κοινοτικό επίπεδο για την εργασία ορισμένου χρόνου είναι ένας σημαντικός παράγοντας στην αναζήτηση της σωστής ισορροπίας μεταξύ ευελιξίας και ασφάλειας. Η συμβολή των κοινωνικών εταίρων είναι από μόνη της θετική, διότι εγγυάται ότι λαμβάνονται συγχρόνως υπόψη η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και τα συμφέροντα των εργαζομένων.
34. Η Επιτροπή συντάσσεται πλήρως με τους στόχους της συμφωνίας πλαισίου των κοινωνικών εταίρων. Θεωρεί ότι η συμφωνία αυτή είναι σημαντική από τρεις απόψεις.
35. Πρώτον, η θέσπιση ελάχιστων κανόνων για την εργασία ορισμένου χρόνου αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την καθιέρωση ενός ελάχιστου συνόλου θεμελιωδών δικαιωμάτων των εργαζομένων, όπως αυτά ορίζονται στον Κοινοτικό Χάρτη των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων (βλ. ιδίως παράγραφο 7 του Χάρτη).
36. Δεύτερον, αυτή η συμφωνία συμβάλλει επίσης στην υλοποίηση των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Έσσεν σε ό,τι αφορά την εισαγωγή νέων ευέλικτων τρόπων οργάνωσης της εργασίας. Η ευελιξία αυτή πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των επιχειρήσεων οι οποίες, ενώπιον του διεθνούς ανταγωνισμού, οφείλουν να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά

⁹ "Τα ένδεκα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δηλώνουν ότι ο πρώτος τρόπος εφαρμογής των συμφωνιών μεταξύ κοινωνικών εταίρων σε κοινοτικό επίπεδο, στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 4 παράγραφος 2, θα είναι η ανάπτυξη του περιεχομένου των συμφωνιών αυτών, με συλλογική διαπραγμάτευση και σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν σε κάθε κράτος μέλος, και, συνεπώς, αυτός ο τρόπος εφαρμογής δεν συνεπάγεται υποχρέωση για τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν άμεσα τις εν λόγω συμφωνίες ή να εκπονούν κανόνες μεταγραφής τους, ούτε υποχρέωση να τροποποιούν τις ισχύουσες εσωτερικές διατάξεις για να διευκολύνουν την εφαρμογή τους".

τους. Πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα των εργαζομένων, αποτρέποντας την κατάχρηση διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου. Μια συμφωνία μεταξύ κοινωνικών εταίρων στο θέμα αυτό, καρπός διαπραγματεύσεων μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων, φαίνεται ως το πλέον κατάλληλο όργανο για το συμβιβασμό των συμφερόντων των δύο μερών.

37. Τρίτον, η συμφωνία αναδεικνύει το ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι κοινωνικοί εταίροι στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση που συμφωνήθηκε στην έκτακτη σύνοδο κορυφής του Λουξεμβούργου το 1997 και στα μετέπειτα ψηφίσματα του Συμβουλίου, ειδικότερα το ψήφισμα του Συμβουλίου με θέμα τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση το 1999¹⁰.
38. Η Επιτροπή θεωρεί ότι όλες οι προϋποθέσεις συντρέχουν για την υποβολή μιας πρότασης που αποσκοπεί στην υλοποίηση της συμφωνίας πλαισίου μεταξύ των κοινωνικών εταίρων μέσω απόφασης του Συμβουλίου.

Η πρόταση της Επιτροπής

39. Στην ανακοίνωση της, της 14ης Δεκεμβρίου 1993, η Επιτροπή δηλώνει ρητώς ότι "η εφαρμογή των συμφωνιών που συνάπτονται σε κοινοτικό επίπεδο κατόπιν κοινής αιτήσεως των κοινωνικών εταίρων, με απόφαση του Συμβουλίου, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής, συνεπάγεται ότι το Συμβούλιο δεν έχει τη δυνατότητα να τροποποιήσει τη συμφωνία. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή θα περιοριστεί να προτείνει οπωσδήποτε, μετά την εξέταση της συναφθείσας συμφωνίας μεταξύ κοινωνικών εταίρων, την έκδοση απόφασης σχετικά με τη συμφωνία όπως έχει υπογραφεί μεταξύ των μερών". Στην παρούσα περίπτωση η προτεινόμενη πράξη είναι η οδηγία. Περιέχει συνεπώς τις βασικές ρήτρες που αφορούν την υλοποίηση της οδηγίας σε εθνικό επίπεδο.
40. Εξάλλου, η Επιτροπή εκτιμά ότι "η απόφαση του Συμβουλίου πρέπει να περιορίζεται στο να καθιστά δεσμευτικές τις διατάξεις της συμφωνίας που έχει συναφθεί μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, έτσι ώστε το κείμενο της συμφωνίας να μην αποτελεί μέρος της απόφασης αλλά να προσαρτάται σ' αυτήν".
41. Τέλος, η Επιτροπή αναγγέλλει ότι "αν το Συμβούλιο αποφασίσει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 4, να μην θέσει σε εφαρμογή τη συμφωνία όπως αυτή συνάφθηκε από τους κοινωνικούς εταίρους, η Επιτροπή θα αποσύρει την πρότασή της για απόφαση και θα εξετάσει τη σκοπιμότητα να προτείνει, υπό το φως των πραγματοποιηθεισών εργασιών, νομοθετική πράξη στον εν λόγω τομέα".

¹⁰ Ψήφισμα του Συμβουλίου της 9ης Φεβρουαρίου 1999 για τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση το 1999.

42. Η Επιτροπή δεν συμπεριέλαβε συνεπώς το κείμενο της συμφωνίας στην πρότασή της αλλά απλώς το προσάρτησε σ' αυτήν. Εξάλλου, επαναλαμβάνει ότι, αν το Συμβούλιο τροποποιήσει τη συμφωνία πλαίσιο που έχει συναφθεί μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, θα αποσύρει την πρότασή της.

Νομική βάση

43. Ύστερα από τη θέση σε ισχύ της συνθήκης του Άμστερνταμ, οι διατάξεις της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική έχουν ενσωματωθεί στα άρθρα 136-139 της Συνθήκης.
44. Το άρθρο 139 παράγραφος 2 της Συνθήκης προβλέπει ότι "οι συμφωνίες που συνάπτονται σε κοινοτικό επίπεδο υλοποιούνται, σε τομείς που εμπίπτουν στο άρθρο 137, όταν το ζητούν από κοινού τα υπογράφοντα μέρη, με απόφαση του Συμβουλίου που λαμβάνεται μετά από πρόταση της Επιτροπής". Η συμφωνία για την εργασία ορισμένου χρόνου αφορά τις συνθήκες εργασίας, που εμπίπτουν στο άρθρο 137, παράγραφος 1 της Συνθήκης. Το θέμα αυτό εμπίπτει στους τομείς για τους οποίους το Συμβούλιο μπορεί να αποφανθεί με ειδική πλειοψηφία. Συνεπώς, το άρθρο 139, παράγραφος 2 αποτελεί την ενδεδειγμένη νομική βάση για τη θεμελίωση της πρότασης της Επιτροπής.
45. Το άρθρο αυτό δεν προβλέπει τη λήψη γνώμης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για αιτήματα που απευθύνονται στην Επιτροπή από τους κοινωνικούς εταίρους. Ωστόσο, σύμφωνα με τη δέσμευση που ανέλαβε στην ανακοίνωσή της, η Επιτροπή ενημέρωσε το Κοινοβούλιο ως προς τις διάφορες φάσεις της διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους. Του διαβιβάζει επίσης την παρούσα πρόταση, ώστε να μπορέσει, εάν το θεωρεί επιθυμητό, να κοινοποιήσει τη γνώμη του στην Επιτροπή και το Συμβούλιο. Το ίδιο ισχύει και για την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Μορφή της νομοθετικής πράξης

46. Ο όρος "απόφαση" κατά την έννοια του άρθρου 139, παράγραφος 2 της Συνθήκης αναφέρεται σε μια από τις δεσμευτικές νομοθετικές πράξεις του άρθρου 249 της Συνθήκης. Ανήκει στην αρμοδιότητα της Επιτροπής να προτείνει στο Συμβούλιο ένα από τα τρία αυτά δεσμευτικά νομικά μέσα του προαναφερθέντος άρθρου (κανονισμός, οδηγία ή απόφαση) το οποίο θα ήταν το πλέον ενδεδειγμένο. Στην παρούσα περίπτωση, δεδομένης της φύσης (συμφωνία πλαίσιο) και του περιεχομένου του κειμένου των κοινωνικών εταίρων, είναι σαφές ότι ο προορισμός αυτής της συμφωνίας πλαισίου είναι να εφαρμοστεί έμμεσα μέσω διατάξεων που θα ενσωματωθούν, από τα κράτη μέλη ή τους κοινωνικούς εταίρους, στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, στην περίπτωση αυτή, το πλέον ενδεδειγμένο νομικό μέσο για την εφαρμογή της συμφωνίας πλαισίου είναι μια οδηγία του Συμβουλίου. Εξάλλου, σύμφωνα με τις αναληφθείσες δεσμεύσεις, η Επιτροπή πιστεύει ότι το κείμενο της συμφωνίας δεν πρέπει να αποτελεί μέρος της οδηγίας αλλά να προσαρτάται σ' αυτήν.
47. Σε ό,τι αφορά τα άρθρα της πρότασής της, η Επιτροπή προβαίνει στις ακόλουθες παρατηρήσεις:

- Άρθρο 1
- Το άρθρο αυτό περιορίζεται στο να καθιστά υποχρεωτική τη συμφωνία πλαίσιο μεταξύ των κοινωνικών εταίρων ώστε να μπορέσει να εφαρμοστεί με απόφαση του Συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 139, παράγραφος 2 της Συνθήκης.
- Άρθρα 2 έως 5
- Τα άρθρα αυτά περιέχουν τις συνήθεις διατάξεις για μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών.
- Ειδικότερα, το άρθρο 2 παράγραφος 1 αναφέρει ότι οι διατάξεις της οδηγίας δεν προβλέπουν παρά τις ελάχιστες απαιτήσεις αφήνοντας στα κράτη μέλη τη δυνατότητα λήψης αυστηρότερων μέτρων στον αντίστοιχο τομέα.
- Το άρθρο 2 παράγραφος 2 συνίσταται σε μια βασική ρήτρα "μη υποβάθμισης" η οποία αφορά τα κράτη μέλη τα οποία, τη στιγμή της έγκρισης της οδηγίας, διαθέτουν υψηλότερο επίπεδο προστασίας από εκείνο που εγγυάται η συμφωνία πλαίσιο. Η υπόψη ρήτρα αποσκοπεί στη μη υποβάθμιση του γενικού επιπέδου προστασίας των εργαζομένων που ισχύει όταν θα εκδοθεί η κοινοτική οδηγία, αφήνοντας στα κράτη μέλη τη δυνατότητα λήψης διαφορετικών μέτρων που υπαγορεύονται από την οικονομικοκοινωνική τους πολιτική και αυτό, στο πλαίσιο του σεβασμού των ελάχιστων απαιτήσεων που προβλέπονται από τη συμφωνία πλαίσιο. Σε κάθε περίπτωση είναι σαφές ότι το περιθώριο ελιγμών των κρατών μελών δεν αφορά παρά το επίπεδο προστασίας πέραν του επιπέδου που εγγυάται η οδηγία.
- Το άρθρο 3 επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να προβλέπουν κυρώσεις με χαρακτήρα αποτελεσματικό, ανάλογο με την παράβαση και αποτρεπτικό. Όντως στο πλαίσιο της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, έχει σημασία, όπως σε κάθε νομικό σύστημα, αφενός, να αποτρέπει η παράβαση του κοινοτικού δικαίου από όλους εκείνους τους οποίους βαρύνουν οι υποχρεώσεις που απορρέουν από το προαναφερθέν δίκαιο, και, αφετέρου, να επιβάλλονται οι ενδεδειγμένες ποινές σε εκείνους που δεν σέβονται τούτο.
- Τα άρθρα 4 και 5 περιέχουν τις διατάξεις για τη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών.

Αιτιολόγηση της οδηγίας από πλευράς επικουρικότητας

48. Η πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για τις συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου που έχουν συνάψει οι UNICE, CEEP και ETUC είναι σύμφωνη προς την αρχή της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 5 της Συνθήκης.
49. Σε ό,τι αφορά την αρχή της επικουρικότητας, η ανάγκη ανάληψης κοινοτικής δράσης δικαιολογείται από το γεγονός ότι οι κοινωνικοί εταίροι, στο πλαίσιο

της διαδικασίας που προβλέπεται από το άρθρο 3 της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική (άρθρο 138 της Συνθήκης όπως τροποποιήθηκε από τη συνθήκη του Άμστερνταμ) συμφώνησαν επί της αναγκαιότητας ανάληψης δράσης σε κοινοτικό επίπεδο στον εν λόγω τομέα και ζήτησαν την εφαρμογή της συμφωνίας που συνήψαν σε κοινοτικό επίπεδο, μέσω απόφασης του Συμβουλίου κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 2 της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική (άρθρο 139, παράγραφος 2 της Συνθήκης όπως τροποποιήθηκε από τη συνθήκη του Άμστερνταμ). Πρέπει εξάλλου να υπογραμμιστεί ότι η πρωτοβουλία αυτή ευθυγραμμίζεται με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Έσσεν, του Δεκεμβρίου του 1994 και της συνέχειας που δόθηκε σ'αυτά, και ειδικότερα με τα ψηφίσματα του Συμβουλίου για τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση το 1998 και 1999¹¹.

50. Σε ό,τι αφορά την αναλογικότητα, η οδηγία του Συμβουλίου ικανοποιεί την απαίτηση αυτή στο βαθμό που περιορίζεται στον καθορισμό των βασικών στόχων που πρέπει να επιτευχθούν από τα κράτη μέλη, το δε περιεχόμενο της οδηγίας έχει καθοριστεί όχι από την Κοινότητα αλλά από τους κοινωνικούς εταίρους.

Συμπέρασμα

51. Το Συμβούλιο καλείται να εγκρίνει την πρόταση οδηγίας σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου που συνήψαν οι UNICE, CEEP και ETUC.

¹¹ Ψήφισμα του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 1997 για τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση το 1998 και ψήφισμα του Συμβουλίου της 9ης Φεβρουαρίου 1999 για τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση το 1999.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου που συνήφθη από την UNICE, τη CEEP και την ETUC

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 139, παράγραφος 2,

την πρόταση της Επιτροπής¹²

Εκτιμώντας:

- (1) ότι ύστερα από τη θέση σε ισχύ της συνθήκης του Άμστερνταμ, οι διατάξεις της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική που προσαρτάται στο πρωτόκολλο (αριθ. 14) για την κοινωνική πολιτική, το οποίο είναι προσαρτημένο στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας όπως αυτή τροποποιήθηκε από τη συνθήκη του Μάαστριχτ, έχουν ενσωματωθεί στα άρθρα 136 έως 139 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·
- (2) ότι οι κοινωνικοί εταίροι, σύμφωνα με το άρθρο 139 παράγραφος 2 της Συνθήκης, μπορούν να ζητούν από κοινού να υλοποιούνται οι συμφωνίες που συνάπτονται σε κοινοτικό επίπεδο με απόφαση του Συμβουλίου που λαμβάνεται μετά από πρόταση της Επιτροπής·
- (3) ότι ο Κοινοτικός Χάρτης των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων, στο σημείο 7, προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι "η δημιουργία της εσωτερικής αγοράς πρέπει να οδηγήσει σε βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Η διαδικασία αυτή θα επιτευχθεί με την προσέγγιση των εν λόγω συνθηκών με στόχο την πρόοδο, ιδίως όσον αφορά (...) τις μορφές εργασίας, εκτός της εργασίας αορίστου χρόνου, όπως η εργασία ορισμένου χρόνου, η εργασία με μερική απασχόληση, η προσωρινή εργασία και η εποχιακή εργασία"·
- (4) ότι το Συμβούλιο δεν αποφάσισε επί της πρότασης οδηγίας σχετικά με ορισμένες σχέσεις εργασίας όσον αφορά τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού¹³, όπως αυτή

¹² EE C ...

¹³ EE C 224 της 8.9.1990, σ. 6.

τροποποιήθηκε¹⁴, ούτε επί της πρότασης οδηγίας σχετικά με ορισμένες εργασιακές σχέσεις όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας¹⁵.

- (5) ότι στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Έσπεν υπογραμμίστηκε η ανάγκη λήψης μέτρων για "την αύξηση σε ένταση της απασχόλησης στα πλαίσια της μεγέθυνσης, κυρίως μέσω ελαστικότερης οργάνωσης της εργασίας, η οποία να ικανοποιεί τόσο τις επιθυμίες των εργαζομένων όσο και τις απαιτήσεις του ανταγωνισμού".
- (6) ότι το ψήφισμα του Συμβουλίου της 9ης Φεβρουαρίου 1999 σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση το 1999 καλεί τους κοινωνικούς εταίρους σε όλα τα ενδεδειγμένα επίπεδα να διαπραγματευτούν συμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης της εργασίας, συμπεριλαμβανομένων διευθετήσεων για ευέλικτη εργασία, με σκοπό να γίνουν οι επιχειρήσεις παραγωγικές και ανταγωνιστικές και να επιτευχθεί η απαραίτητη ισορροπία μεταξύ ευελιξίας και ασφάλειας·
- (7) ότι η Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική, διαβουλευθήκε με τους κοινωνικούς εταίρους για τον ενδεχόμενο προσανατολισμό μιας κοινοτικής δράσης σε θέματα ευελιξίας του χρόνου εργασίας και επαγγελματικής ασφάλειας·
- (8) ότι η Επιτροπή, κρίνοντας μετά τη διαβούλευση αυτή ότι ήταν σκόπιμη η ανάληψη κοινοτικής δράσης, διαβουλευθήκε εκ νέου με τους κοινωνικούς εταίρους σε κοινοτικό επίπεδο επί του περιεχομένου της μελετώμενης πρότασης, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3 της εν λόγω συμφωνίας·
- (9) ότι οι διεπαγγελματικές οργανώσεις γενικού χαρακτήρα [η Ένωση Συνομοσπονδιών Βιομηχανίας και Εργοδοτών της Ευρώπης (UNICE), το Ευρωπαϊκό Κέντρο Δημοσίων Επιχειρήσεων (CEEP), η Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικάτων (ETUC)] πληροφόρησαν την Επιτροπή, στις 23 Μαρτίου 1998, σχετικά με την πρόθεσή τους να κινήσουν τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 4 της προαναφερθείσας συμφωνίας· ότι ζήτησαν από την Επιτροπή, με κοινή τους επιστολή, συμπληρωματική προθεσμία τριών μηνών· ότι η Επιτροπή ενέκρινε το αίτημα αυτό παρατείνοντας την περίοδο των διαβουλεύσεων έως τις 30 Μαρτίου 1999·
- (10) ότι οι εν λόγω διεπαγγελματικές οργανώσεις συνήψαν, στις 18 Μαρτίου 1999, συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου και διαβίβασαν στην Επιτροπή το κοινό τους αίτημα να υλοποιηθεί η εν λόγω συμφωνία πλαίσιο με απόφαση του Συμβουλίου κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2 της εν λόγω συμφωνίας·
- (11) ότι το Συμβούλιο, στο ψήφισμά του της 6ης Δεκεμβρίου 1994, για "ορισμένες προοπτικές μιας κοινωνικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης: συμβολή στην οικονομική και κοινωνική σύγκλιση της Ένωσης"¹⁶, κάλεσε τους κοινωνικούς εταίρους να εκμεταλλευθούν τις δυνατότητες σύναψης συμβάσεων, δεδομένου

¹⁴ COM(90)533 τελικό· ΕΕ C 305 της 5.12.1990, σ. 8.

¹⁵ ΕΕ C 224 της 8.9.1990, σ. 4.

¹⁶ ΕΕ C 368 της 23.12.1994, σ. 6.

ότι, κατά γενικό κανόνα, γνωρίζουν καλύτερα τα κοινωνικά προβλήματα και την κοινωνική πραγματικότητα·

- (12) ότι τα συμβαλλόμενα μέρη, στο προοίμιο της συμφωνίας πλαισίου για την εργασία μερικής απασχόλησης που υπέγραψαν στις 6 Ιουνίου 1997, ανακοίνωσαν την πρόθεσή τους να εξετάσουν κατά πόσο είναι αναγκαίο να συναφθούν παρόμοιες συμφωνίες για άλλες ευέλικτες μορφές εργασίας·
- (13) ότι οι κοινωνικοί εταίροι θέλησαν να προσδώσουν ιδιαίτερη προσοχή στην εργασία ορισμένου χρόνου, επισημαίνοντας ότι είχαν την πρόθεση να εξετάσουν την ανάγκη σύναψης παρόμοιας συμφωνίας πλαισίου για την εργασία μέσω πρακτορείου παροχής προσωρινού προσωπικού·
- (14) ότι τα συμβαλλόμενα μέρη θέλησαν να συνάψουν συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου όπου θα διαγράφονται οι γενικές αρχές και ελάχιστες απαιτήσεις για τις συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου και τις εργασιακές σχέσεις· ότι έχουν δείξει την επιθυμία τους να βελτιώσουν την ποιότητα της εργασίας ορισμένου χρόνου εξασφαλίζοντας την εφαρμογή της αρχής της μη διάκρισης, καθώς και να διαμορφώσουν ένα πλαίσιο για να αποτραπεί η κατάχρηση διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου·
- (15) ότι η προσήκουσα πράξη για την υλοποίηση αυτής της συμφωνίας πλαισίου είναι μια οδηγία, κατά την έννοια του άρθρου 249 της Συνθήκης· ότι η οδηγία δεσμεύει τα κράτη μέλη ως προς το αποτέλεσμα που πρέπει να επιτευχθεί, αφήνοντας τον τύπο και τα μέσα στην αρμοδιότητά τους·
- (16) ότι, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας και την αρχή της αναλογικότητας, όπως περιέχονται στο άρθρο 5 της Συνθήκης, οι στόχοι της παρούσας οδηγίας δεν μπορούν να υλοποιηθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύνανται συνεπώς να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο· ότι η παρούσα οδηγία περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο για την επίτευξη αυτών των στόχων και δεν υπερβαίνει το προς τούτο απαραίτητο·
- (17) ότι η Επιτροπή συνέταξε την πρόταση οδηγίας, σύμφωνα με την ανακοίνωσή της, της 14ης Δεκεμβρίου 1993¹⁷ σχετικά με την εφαρμογή της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική και σύμφωνα με την ανακοίνωσή της, της 20ής Μαΐου 1998, για την προσαρμογή και ανάπτυξη του κοινωνικού διαλόγου σε κοινοτικό επίπεδο¹⁸, λαμβάνοντας υπόψη την αντιπροσωπευτικότητα των συμβαλλόμενων μερών, την εντολή τους και τη νομιμότητα των ρητρών της συμφωνίας πλαισίου·
- (18) ότι η Επιτροπή επεξεργάστηκε την πρόταση οδηγίας λαμβάνοντας υπόψη την τήρηση του άρθρου 137 παράγραφος 2 της Συνθήκης, που προβλέπει ότι οι οδηγίες στον κοινωνικό τομέα "αποφεύγουν την επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών, οι οποίοι θα παρεμπόδιζαν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων".
- (19) ότι η Επιτροπή, σύμφωνα με την ανακοίνωσή της σχετικά με την εφαρμογή του πρωτοκόλλου για την κοινωνική πολιτική, ενημέρωσε το Ευρωπαϊκό

¹⁷ COM(93) 600, 14.12.1993.

¹⁸ COM(98) 322 τελικό, 20.5.1998.

Κοινοβούλιο, αποστέλλοντάς του το κείμενο της συμφωνίας πλαισίου μαζί με την πρόταση οδηγίας και την αιτιολογική έκθεση·

- (20) ότι η Επιτροπή ενημέρωσε επίσης την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποστέλλοντάς της το κείμενο της συμφωνίας πλαισίου μαζί με την πρόταση οδηγίας και την αιτιολογική έκθεση·
- (21) ότι οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας προβλέπουν τις ελάχιστες απαιτήσεις αφήνοντας τη δυνατότητα στα κράτη μέλη και/ή στους κοινωνικούς εταίρους να θεσπίσουν ευνοϊκότερες διατάξεις·
- (22) ότι η υλοποίηση της παρούσας οδηγίας δεν μπορεί να αιτιολογήσει οπισθοδρόμηση σε σχέση με την παρούσα κατάσταση σε κάθε κράτος μέλος·
- (23) ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέσουν στους κοινωνικούς εταίρους, μετά από κοινό τους αίτημα, την υλοποίηση της παρούσας οδηγίας, με την προϋπόθεση ότι θα λάβουν κάθε απαραίτητο μέτρο που θα τους επιτρέπει να είναι ανά πάσα στιγμή σε θέση να εξασφαλίζουν τα αποτελέσματα που επιβάλλει η παρούσα οδηγία·
- (24) ότι η υλοποίηση της συμφωνίας πλαισίου συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 136 της Συνθήκης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ

Άρθρο 1

Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στην υλοποίηση της συμφωνίας πλαισίου για τις συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου, η οποία συνήφθη στις 18 Μαρτίου 1999 από τις διεπαγγελματικές οργανώσεις γενικού χαρακτήρα (UNICE, CEEP και ETUC) και η οποία περιέχεται στο παράρτημα.

Άρθρο 2

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν ευνοϊκότερες διατάξεις από εκείνες που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.
2. Η υλοποίηση της παρούσας οδηγίας δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση επαρκή δικαιολογία για την υποβάθμιση του γενικού επιπέδου προστασίας των εργαζομένων στους τομείς που καλύπτει η παρούσα. Και τούτο με την επιφύλαξη του δικαιώματος των κρατών μελών ή/και των κοινωνικών εταίρων να εισάγουν, λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη της κατάστασης, διαφορετικές νομοθετικές, κανονιστικές ή συμβατικές διατάξεις από εκείνες που ισχύουν τη στιγμή της έγκρισης της παρούσας οδηγίας, με την προϋπόθεση πάντα ότι πληρούνται οι ελάχιστες απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 3

Τα κράτη μέλη καθορίζουν το καθεστώς των κυρώσεων που εφαρμόζονται στις παραβιάσεις των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν κάθε απαραίτητο μέτρο για να διασφαλίσουν την εφαρμογή τους.

Οι προβλεπόμενες κυρώσεις οφείλουν να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες με την παράβαση και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν τις διατάξεις αυτές στην Επιτροπή το αργότερο έως την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 4 και κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση που τις αφορά, το συντομότερο δυνατό.

Άρθρο 4

Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι απαραίτητες για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο δύο έτη μετά την έκδοση της ή διασφαλίζουν ότι οι κοινωνικοί εταίροι λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα μέσω συμφωνίας, πριν από τη λήξη της περιόδου αυτής, τα δε κράτη μέλη οφείλουν να λαμβάνουν κάθε απαραίτητο μέτρο που να τους επιτρέπει ανά πάσα στιγμή να είναι σε θέση να διασφαλίζουν τα αποτελέσματα που επιβάλλει η παρούσα οδηγία. Πληροφορούν αμέσως σχετικά την Επιτροπή.

Τα κράτη μέλη μπορούν να διαθέτουν συμπληρωματικό χρονικό διάστημα ενός έτους κατ' ανώτατο όριο, εάν είναι απαραίτητο και ύστερα από διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ιδιαίτερες δυσχέρειες ή η υλοποίηση με συλλογική σύμβαση.

Οφείλουν να πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή για τα ζητήματα αυτά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν διατάξεις που προβλέπονται στην πρώτη παράγραφο, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από μια τέτοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Η διαδικασία που ακολουθείται για την αναφορά αυτή καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 5

Τα κράτη μέλη είναι αποδέκτες της παρούσας οδηγίας.

Έγινε στις Βρυξέλλες

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ETUC-UNICE-CEEP

Συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου

Προοίμιο

Η συμφωνία πλαίσιο αναδεικνύει το ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι κοινωνικοί εταίροι στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση που συμφωνήθηκε κατά την έκτακτη σύνοδο κορυφής στο Λουξεμβούργο το 1997 και, σε συνέχεια της συμφωνίας πλαίσιο για την εργασία μερικής απασχόλησης, σηματοδοτεί μια ακόμα συμβολή προς την επίτευξη καλύτερης ισορροπίας μεταξύ "ευελιξίας στο χρόνο εργασίας και ασφάλειας για τους εργαζομένους".

Τα μέρη της συμφωνίας αυτής αναγνωρίζουν ότι οι συμβάσεις αορίστου χρόνου είναι και θα συνεχίσουν να είναι, η γενική μορφή εργασιακών σχέσεων μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων. Αναγνωρίζουν επίσης ότι οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου ανταποκρίνονται, σε ορισμένες περιστάσεις, στις ανάγκες τόσο των εργοδοτών όσο και των εργαζομένων.

Η συμφωνία αυτή καθορίζει τις γενικές αρχές και τις ελάχιστες απαιτήσεις σχετικά με την εργασία ορισμένου χρόνου, αναγνωρίζοντας ότι για τις λεπτομέρειες της εφαρμογής πρέπει να ληφθούν υπόψη τα πραγματικά στοιχεία των συγκεκριμένων εθνικών, τομεακών και εποχιακών καταστάσεων. Η συμφωνία αυτή αναδεικνύει τη βούληση των κοινωνικών εταίρων να θεσπίσουν ένα γενικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των εργαζομένων με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, προστατεύοντάς τους από τις διακρίσεις, καθώς και για τη χρησιμοποίηση συμβάσεων ορισμένου χρόνου σε μια βάση αποδοχής από τους εργοδότες και τους εργαζομένους.

Η συμφωνία αυτή εφαρμόζεται στους εργαζομένους με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, εξαιρουμένων εκείνων που έχουν τοποθετηθεί από ένα πρακτορείο παροχής προσωρινού προσωπικού στη διάθεση μιας επιχείρησης. Πρόθεση των μερών είναι να εξετάσουν την ανάγκη για μια παρόμοια συμφωνία που θα αφορά την προσωρινή εργασία μέσω πρακτορείου.

Η συμφωνία αυτή αφορά τις εργασιακές συνθήκες των εργαζομένων με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, αναγνωρίζοντας ότι θέματα που αφορούν την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση υπάγονται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Σχετικά με αυτό, οι κοινωνικοί εταίροι επισημαίνουν τη δήλωση για την απασχόληση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δουβλίνου το 1996 η οποία τόνισε, μεταξύ άλλων, την ανάγκη να καταστούν τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης πιο φιλικά προς την απασχόληση "με την ανάπτυξη συστημάτων κοινωνικής προστασίας που θα μπορούν να προσαρμοστούν σε νέα πρότυπα εργασίας και να παρέχουν την κατάλληλη προστασία στα άτομα που απασχολούνται με αυτές τις μορφές εργασίας". Τα συμβαλλόμενα μέρη της παρούσας συμφωνίας επανέλαβαν την άποψη που είχαν εκφράσει για τη συμφωνία για την εργασία μερικής απασχόλησης το 1997, ότι δηλαδή τα κράτη μέλη πρέπει να εφαρμόσουν στην πράξη τη δήλωση αυτή χωρίς καθυστέρηση.

Επιπλέον αναγνωρίζεται επίσης ότι είναι απαραίτητες κάποιες καινοτομίες στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής προστασίας προκειμένου να προσαρμοστούν αυτά στις τρέχουσες συνθήκες, και ειδικότερα να υπάρξει πρόβλεψη για τη δυνατότητα μεταφοράς των δικαιωμάτων.

Οι ETUC, UNICE και CEEP ζητούν από την Επιτροπή να υποβάλει αυτήν τη συμφωνία πλαίσιο στο Συμβούλιο ώστε να ληφθεί απόφαση και να καταστούν δεσμευτικές οι απαιτήσεις αυτές στα κράτη μέλη που έχουν συνυπογράψει τη συμφωνία για την κοινωνική πολιτική, η οποία έχει προσαρτηθεί στο πρωτόκολλο (αριθ. 14) για την κοινωνική πολιτική, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Τα συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας κάλεσαν την Επιτροπή, στην πρότασή της για την εφαρμογή της συμφωνίας, να ζητήσει από τα κράτη μέλη να εγκρίνουν τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με την απόφαση του Συμβουλίου, εντός δύο ετών από την έκδοση της απόφασης ή να εξασφαλίσουν¹⁹ ότι οι κοινωνικοί εταίροι λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα σε συμβατική βάση έως το τέλος της περιόδου αυτής. Τα κράτη μέλη μπορούν, εάν είναι αναγκαίο και ύστερα από διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους, προκειμένου να συνεκτιμηθούν ιδιαίτερες δυσκολίες ή η εφαρμογή μιας συλλογικής σύμβασης, να διαθέτουν ένα κατ' ανώτατο όριο συμπληρωματικό έτος για να συμμορφωθούν με τη διάταξη αυτή.

Τα συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας ζητούν να λαμβάνεται η γνώμη των κοινωνικών εταίρων προτού τα κράτη μέλη θεσπίζουν νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωση με την παρούσα συμφωνία.

Με κάθε επιφύλαξη όσον αφορά το ρόλο των εθνικών δικαστηρίων και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, τα συμβαλλόμενα μέρη της παρούσας συμφωνίας ζητούν όπως κάθε θέμα που αφορά την ερμηνεία της παρούσας συμφωνίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τους κοινοποιείται από την Επιτροπή για γνωμοδότηση.

Γενικές παρατηρήσεις

1. Έχοντας υπόψη τη συμφωνία για την κοινωνική πολιτική που προσαρτάται στο πρωτόκολλο (αριθ. 14) σχετικά με την κοινωνική πολιτική, το οποίο είναι προσαρτημένο στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως τα άρθρα 3.4 και 4.2 της συμφωνίας αυτής·
2. Εκτιμώντας ότι το άρθρο 4 παράγραφος 2 της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική προβλέπει ότι οι συμφωνίες που συνάπτονται σε κοινοτικό επίπεδο υλοποιούνται όταν το ζητούν από κοινού τα υπογράφοντα μέρη, με απόφαση του Συμβουλίου μετά από πρόταση της Επιτροπής,
3. Εκτιμώντας ότι, στο δεύτερο έγγραφο διαβούλευσης σχετικά με το ελαστικό ωράριο εργασίας και την ασφάλεια των εργαζομένων, η Επιτροπή ανακοινώνει την πρόθεσή της να προτείνει ένα νομικά δεσμευτικό κοινοτικό μέτρο,

¹⁹ Με την έννοια του άρθρου 2.4 της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική που προσαρτάται στο πρωτόκολλο (αριθ. 14) για την κοινωνική πολιτική, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

4. Εκτιμώντας ότι στη γνώμη του για την πρόταση οδηγίας για τη μερική απασχόληση, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει αμέσως προτάσεις για οδηγίες σχετικά με άλλες μορφές ευέλικτης εργασίας, όπως η εργασία ορισμένου χρόνου και η προσωρινή εργασία μέσω πρακτορείου·
5. Εκτιμώντας ότι στα συμπεράσματα της έκτακτης συνόδου κορυφής για την απασχόληση που εγκρίθηκαν στο Λουξεμβούργο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε τους κοινωνικούς εταίρους να διαπραγματευτούν συμφωνίες που θα αποσκοπούν "στον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης της εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ευέλικτων εργασιακών προτύπων, προκειμένου να καταστούν οι επιχειρήσεις παραγωγικές και ανταγωνιστικές και να επιτευχθεί η αναγκαία ισορροπία μεταξύ ευελιξίας και ασφάλειας"·
6. Εκτιμώντας ότι οι συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου αποτελούν τη γενική μορφή εργασιακών σχέσεων και συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής των εργαζομένων και βελτιώνουν την απόδοση·
7. Εκτιμώντας ότι η χρήση συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου βάσει αντικειμενικών λόγων είναι ένας τρόπος για να προληφθεί η κατάχρηση·
8. Εκτιμώντας ότι οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου αποτελούν χαρακτηριστικό στοιχείο της απασχόλησης σε ορισμένους τομείς, επαγγέλματα και δραστηριότητες που μπορεί να εξυπηρετεί και τους εργοδότες και τους εργαζομένους·
9. Εκτιμώντας ότι πάνω από το μισό των εργαζομένων με συμβάσεις ορισμένου χρόνου στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι γυναίκες και η συμφωνία αυτή μπορεί συνεπώς να συμβάλει στη βελτίωση της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών·
10. Εκτιμώντας ότι η συμφωνία παραπέμπει στα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους για τις διευθετήσεις σχετικά με την εφαρμογή των γενικών αρχών της, των ελάχιστων απαιτήσεων και διατάξεων, ώστε να ληφθεί υπόψη η κατάσταση σε κάθε κράτος μέλος, και οι ιδιαίτερες συνθήκες ορισμένων τομέων και επαγγελμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων εποχιακής φύσης·
11. Εκτιμώντας ότι η παρούσα συμφωνία λαμβάνει υπόψη την ανάγκη να βελτιωθούν οι απαιτήσεις της κοινωνικής πολιτικής, να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της κοινοτικής οικονομίας και να αποφευχθεί η επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών δεσμεύσεων που παρεμποδίζουν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων·
12. Εκτιμώντας ότι οι κοινωνικοί εταίροι βρίσκονται στην καλύτερη θέση για την εξεύρεση λύσεων που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και των εργοδοτών και των εργαζομένων, και θα τους δοθεί συνεπώς ιδιαίτερος ρόλος κατά την υλοποίηση και την εφαρμογή της συμφωνίας αυτής.

ΤΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΣΥΝΗΨΑΝ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Σκοπός (ρήτρα 1)

Σκοπός της παρούσας συμφωνίας πλαισίου είναι :

- (1) η βελτίωση της ποιότητας της εργασίας ορισμένου χρόνου με τη διασφάλιση της εφαρμογής της αρχής της μη διάκρισης·
- (2) η καθιέρωση ενός πλαισίου για να αποτραπεί η κατάχρηση που προκαλείται από τη χρησιμοποίηση διαδοχικών εργασιακών συμβάσεων ή σχέσεων ορισμένου χρόνου.

Πεδίο εφαρμογής (ρήτρα 2)

- (1) Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται σε όλους τους εργαζομένους ορισμένου χρόνου που έχουν σύμβαση ή σχέση εργασίας όπως αυτές καθορίζονται από τη νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις ή την πρακτική σε κάθε κράτος μέλος.
- (2) Τα κράτη μέλη ύστερα από διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους και/ή οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να αποφασίσουν ότι η συμφωνία αυτή δεν ισχύει:
 - α) για τις σχέσεις βασικής επαγγελματικής κατάρτισης και τα συστήματα μαθητείας·
 - β) για τις συμβάσεις και τις σχέσεις εργασίας που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο ενός ειδικού δημόσιου ή από το δημόσιο υποστηριζόμενου προγράμματος κατάρτισης, ένταξης και επαγγελματικής επανεκπαίδευσης.

Ορισμοί (ρήτρα 3)

- (1) Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας ως “εργαζόμενος ορισμένου χρόνου” νοείται ένα πρόσωπο που έχει σύμβαση ή σχέση εργασίας συναφθείσα απευθείας μεταξύ του εργοδότη και του εργαζομένου, η λήξη της οποίας καθορίζεται από αντικειμενικούς όρους όπως παρέλευση συγκεκριμένης ημερομηνίας, η ολοκλήρωση συγκεκριμένου έργου ή πραγματοποίηση συγκεκριμένου γεγονότος.
- (2) Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας ως “αντίστοιχος μόνιμος εργαζόμενος” νοείται ο εργαζόμενος που έχει σύμβαση ή σχέση εργασίας αορίστου διάρκειας, στην ίδια επιχείρηση, και απασχολείται στην ίδια ή παρόμοια εργασία ή επάγγελμα, λαμβανομένων υπόψη των προσόντων ή των δεξιοτήτων.

Όπου δεν υπάρχει αντίστοιχος μόνιμος εργαζόμενος στην ίδια εκμετάλλευση, η σύγκριση πρέπει να γίνεται με αναφορά στην εκάστοτε εφαρμοζόμενη συλλογική σύμβαση, ή όπου δεν υπάρχει οικεία συλλογική σύμβαση, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις ή πρακτικές.

Αρχή της μη διάκρισης (ρήτρα 4)

- (1) Όσον αφορά τις συνθήκες απασχόλησης, οι εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται δυσμενώς σε σχέση με τους αντίστοιχους μόνιμους εργαζομένους μόνο επειδή έχουν σύμβαση ή σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.
- (2) Όπου κρίνεται αναγκαίο, εφαρμόζεται η αρχή *pro rata temporis*.
- (3) Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας ρήτρας καθορίζονται από τα κράτη μέλη ύστερα από διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και/ή από τους κοινωνικούς εταίρους, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, το εθνικό δίκαιο, τις συλλογικές συμβάσεις και την πρακτική.
- (4) Η απαιτούμενη περίοδος προϋπηρεσίας σε σχέση με ιδιαίτερες συνθήκες απασχόλησης θα είναι η ίδια για τους εργαζομένους ορισμένου χρόνου όπως και για τους μόνιμους εργαζομένους εκτός από την περίπτωση που δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους διαφορετική διάρκεια της περιόδου προϋπηρεσίας.

Μέτρα για την αποφυγή κατάχρησης (ρήτρα 5)

- (1) Για να αποτραπεί η κατάχρηση που μπορεί να προκύψει από τη χρησιμοποίηση διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, τα κράτη μέλη, ύστερα από διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις ή την πρακτική, και/ή οι κοινωνικοί εταίροι θα λάβουν, όπου δεν υπάρχουν τα αντίστοιχα νομοθετικά μέτρα, κατά τρόπο που να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες ειδικών τομέων και/ή κατηγοριών εργαζομένων, ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέτρα :
 - α) αντικειμενικούς λόγους που να δικαιολογούν την ανανέωση τέτοιων συμβάσεων ή σχέσεων·
 - β) τη μέγιστη συνολική διάρκεια διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου·
 - γ) τον αριθμό των ανανεώσεων τέτοιων συμβάσεων ή σχέσεων.
- (2) Τα κράτη μέλη ύστερα από διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους και/ή οι κοινωνικοί εταίροι θα καθορίσουν, όταν χρειάζεται, υπό ποιες συνθήκες συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας ορισμένου χρόνου :

- α) θα θεωρούνται ως “διαδοχικές”.
- β) θα χαρακτηρίζονται συμβάσεις ή σχέσεις αορίστου χρόνου.

Ενημέρωση και ευκαιρίες απασχόλησης (ρήτρα 6)

- (1) Οι εργοδότες θα ενημερώνουν τους εργαζομένους ορισμένου χρόνου για κενές θέσεις που είναι διαθέσιμες στην επιχείρηση ή την εκμετάλλευση ώστε να εξασφαλιστεί ότι έχουν τις ίδιες ευκαιρίες να διεκδικήσουν μόνιμες θέσεις όπως και άλλοι εργαζόμενοι. Η ενημέρωση αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω μιας γενικής ανακοίνωσης σε κατάλληλο μέρος μέσα στην επιχείρηση ή την εκμετάλλευση.
- (2) Στο μέτρο του δυνατού, οι εργοδότες πρέπει να διευκολύνουν την πρόσβαση των εργαζομένων ορισμένου χρόνου σε κατάλληλες ευκαιρίες κατάρτισης, ώστε να ενισχύονται οι δεξιότητές τους, η εξέλιξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας τους και η επαγγελματική κινητικότητα τους.

Ενημέρωση και διαβούλευση (ρήτρα 7)

- (1) Οι εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου θα λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό του κατώτατου ορίου πάνω από το οποίο μπορούν τα αντιπροσωπευτικά όργανα των εργαζομένων που προβλέπονται από την εθνική και την κοινοτική νομοθεσία να συγκροτούνται μέσα στην επιχείρηση όπως απαιτούν οι εθνικές διατάξεις.
- (2) Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της ρήτρας 7.1 θα καθοριστούν από τα κράτη μέλη ύστερα από διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, και/ή από τους κοινωνικούς εταίρους σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις και πρακτικές και σε συνάρτηση με τη ρήτρα 4.1.
- (3) Στο μέτρο του δυνατού, οι εργοδότες θα μεριμνούν για την παροχή κατάλληλης ενημέρωσης στα υπάρχοντα αντιπροσωπευτικά όργανα των εργαζομένων σχετικά με την απασχόληση ορισμένου χρόνου στην επιχείρηση.

Διατάξεις εφαρμογής (ρήτρα 8)

- (1) Τα κράτη μέλη και/ή οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να διατηρήσουν ή να εισαγάγουν ευνοϊκότερες διατάξεις για τους εργαζομένους από τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας.
- (2) Η παρούσα συμφωνία δεν θίγει άλλες ειδικότερες κοινοτικές διατάξεις και ιδιαίτερα τις κοινοτικές διατάξεις που αφορούν την ίση μεταχείριση και τις ίσες ευκαιρίες ανδρών και γυναικών.

- (3) Η εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση επαρκή αιτιολογία για την υποβάθμιση του γενικού επιπέδου προστασίας των εργαζομένων στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία.
- (4) Η παρούσα συμφωνία δεν θίγει το δικαίωμα των κοινωνικών εταίρων να συνάπτουν, στο κατάλληλο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού, συμβάσεις με τις οποίες προσαρμόζονται και/ή συμπληρώνονται οι διατάξεις της συμφωνίας αυτής, κατά τρόπο που να συνεκτιμούνται οι ιδιαίτερες ανάγκες των εν λόγω κοινωνικών εταίρων.
- (5) Η πρόληψη και η αντιμετώπιση των διαφορών και καταγγελιών που προκύπτουν από την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας γίνονται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις και τις εθνικές πρακτικές.
- (6) Τα συμβαλλόμενα μέρη θα εξετάσουν την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας πέντε έτη μετά την ημερομηνία της απόφασης του Συμβουλίου, αν το ζητήσει ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη της παρούσας συμφωνίας.

FRITZ VERZETNITSCH

Πρόεδρος της ETUC

GEORGES JACOBS

Πρόεδρος της UNICE

ANTONIO CASTELLANO AUYANET

Πρόεδρος της CEEP

EMILIO GABAGLIO

Γενικός Γραμματέας

της ETUC

DIRK F. HUDIG

Γενικός Γραμματέας

της UNICE

JYTTE FREDENSBORG

Γενικός Γραμματέας

της CEEP

18 Μαρτίου 1999

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

και, ειδικότερα, στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)

Τίτλος της πρότασης:

Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου που συνήφθη από την UNICE, τη CEEP και την ETUC

Αριθμός εγγράφου: 99005

Η πρόταση:

1. Λαμβανόμενης υπόψη της αρχής της επικουρικότητας, γιατί είναι αναγκαία η κοινοτική νομοθεσία στον τομέα αυτό και ποιοι είναι οι κυριότεροι στόχοι της;

Ο σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι η εφαρμογή της συμφωνίας πλαισίου για την εργασία ορισμένου χρόνου δυνάμει του άρθρου 139 παράγραφος 2 της Συνθήκης. Το άρθρο αυτό προβλέπει τη δυνατότητα εφαρμογής των συμφωνιών που έχουν συναφθεί από τους κοινωνικούς εταίρους μέσω απόφασης του Συμβουλίου κατόπιν πρότασης της Επιτροπής. Τα συμβαλλόμενα μέρη ζήτησαν, από κοινού, από την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση στο Συμβούλιο. Η Επιτροπή, σύμφωνα με την ανακοίνωσή της²⁰ για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου για την κοινωνική πολιτική, προέβη σε τριπλή ανάλυση της συμφωνίας. Η Επιτροπή εκτιμά ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις (αντιπροσωπευτικός χαρακτήρας των συμβαλλόμενων μερών, νομιμότητα των ρητρών της συμφωνίας και τήρηση των ειδικών διατάξεων για τις ΜΜΕ) και ότι θα πρέπει να εγκριθεί η πρότασή της για οδηγία του Συμβουλίου.

Ο αντίκτυπος στις επιχειρήσεις

2. Ποιον αφορά η πρόταση;

Όλες τις επιχειρήσεις και όλους τους εργαζομένους είναι δυνατόν να αφορά η συμφωνία πλαίσιο, ανεξάρτητα του τομέα δραστηριότητας ή του μεγέθους της επιχείρησης.

3. Ποια μέτρα πρέπει να λάβουν οι επιχειρήσεις για να συμμορφωθούν με την πρόταση;

Όπως φαίνεται από τη ρήτρα 1 της συμφωνίας πλαισίου, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να διασφαλίσουν την εξάλειψη κάθε διάκρισης σε βάρος των εργαζομένων που απασχολούνται με εργασιακή σύμβαση ή σχέση ορισμένου χρόνου.

²⁰

COM(93) 600 τελικό.

Ενώ η συμφωνία πλαίσιο θα επιτρέψει στους εργοδότες να χρησιμοποιούν τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου κατά τρόπο ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές εθνικές και τομεακές απαιτήσεις (βλ. ρήτρα 5 της συμφωνίας), σκοπός της είναι να αποτραπεί η κατάχρηση συμβάσεων και σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου.

Πολλές ρήτρες αναφέρονται στη νομοθεσία, στις συλλογικές συμβάσεις ή τις εθνικές πρακτικές και/ή στους κοινωνικούς εταίρους στο ενδεδειγμένο επίπεδο, αφήνοντας μεγάλο περιθώριο χειρισμών σε επίπεδο επιχείρησης. Συνεπώς, οι ακριβείς απαιτήσεις που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις θα καθοριστούν, σε μεγάλο βαθμό, σε εθνικό, τομεακό ή επίπεδο επιχείρησης.

4. Ποια οικονομικά αποτελέσματα ενδέχεται να έχει η πρόταση;

Η εφαρμογή της συμφωνίας πλαισίου για την εργασία ορισμένου χρόνου συμβάλλει επίσης στην υλοποίηση της δεύτερης προτεραιότητας που καθορίστηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Έσσεν: την καθιέρωση νέων ευέλικτων τρόπων οργάνωσης της εργασίας. Στα συμπεράσματα της έκτακτης συνόδου κορυφής για την απασχόληση που εγκρίθηκαν στο Λουξεμβούργο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε τους κοινωνικούς εταίρους να διαπραγματευτούν συμφωνίες "για τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης της εργασίας συμπεριλαμβανομένων διευθετήσεων για ευέλικτη εργασία, με σκοπό να γίνουν οι επιχειρήσεις παραγωγικές και ανταγωνιστικές και να επιτευχθεί η απαραίτητη ισορροπία μεταξύ ευελιξίας και ασφάλειας". Μια συμφωνία μεταξύ κοινωνικών εταίρων επί του θέματος αυτού, καρπός διαπραγματεύσεων μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων, φαίνεται ως το πλέον ενδεδειγμένο μέσο για το συμβιβασμό των συμφερόντων των δύο μερών.

Εφόσον πρόκειται για συμφωνία πλαίσιο, που προβλέπει μεγάλη ευχέρεια στην επιλογή των τρόπων εφαρμογής, οι ακριβείς οικονομικές συνέπειες δεν μπορούν να καθοριστούν σε επίπεδο ΕΕ ή πριν από την υλοποίησή της. Αυτές οι οικονομικές συνέπειες θα εξαρτηθούν από το πώς θα υλοποιηθεί η οδηγία και πώς θα εφαρμοστεί σε εθνικό και τομεακό επίπεδο και επίπεδο επιχείρησης, λαμβάνοντας υπόψη ιδιαίτερως την ευελιξία που προβλέπεται από τη ρήτρα 5 της συμφωνίας.

Ωστόσο από στατιστικής πλευράς, μπορούμε να αναφέρουμε ότι η αναλογία εργαζομένων σε προσωρινές θέσεις εργασίας ή με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου στην ΕΕ ήταν 11% για τους άντρες και 13% για τις γυναίκες το 1997. Από τη στιγμή που η συμφωνία δεν καλύπτει εργαζομένους που έχουν τοποθετηθεί από πρακτορεία παροχής προσωρινού προσωπικού στη διάθεση μιας επιχείρησης, η αναλογία των εργαζομένων που εργάζονται με σύμβαση ή σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου είναι κάτω από 10% σε σχέση με το συνολικό εργατικό δυναμικό της ΕΕ παρ' όλο που το ποσοστό αυξάνεται σταθερά²¹. Η συμφωνία προβλέπει ένα ισορροπημένο και ευέλικτο πλαίσιο για την αυξανόμενη χρησιμοποίηση συμβάσεων ορισμένου χρόνου, ενώ ταυτόχρονα αποτρέπει την κατάχρηση τέτοιων συμβάσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να αναφερθεί ότι στη δεύτερη παράγραφο του προοιμίου της συμφωνίας, οι δύο πλευρές αναγνωρίζουν ότι οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου ανταποκρίνονται, σε ορισμένες περιστάσεις, στις ανάγκες και των εργοδοτών και των εργαζομένων.

²¹

Έκθεση για την απασχόληση στην Ευρώπη το 1998.

5. Η πρόταση περιέχει μέτρα που αποσκοπούν στο να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (μειωμένες ή διαφορετικές απαιτήσεις, κλπ);

Δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στην ιδιαίτερη κατάσταση των ΜΜΕ όταν συντάχθηκε το κείμενο της συμφωνίας πλαισίου. Ειδική αναφορά γίνεται στις ΜΜΕ, ως εξής:

- Γενική αιτιολογική σκέψη 11: "Εκτιμώντας ότι η παρούσα συμφωνία λαμβάνει υπόψη την ανάγκη να βελτιωθούν οι απαιτήσεις της κοινωνικής πολιτικής, να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της κοινοτικής οικονομίας και να αποφευχθεί η επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών δεσμεύσεων που παρεμποδίζουν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων".

Η συμφωνία δεν προβλέπει οποιαδήποτε ρητή εξαίρεση από τη βασική αρχή της μη διάκρισης υπέρ των ΜΜΕ. Ωστόσο, η ρήτρα 5, στην οποία καθορίζονται τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να αποτραπεί η κατάχρηση διαδοχικών συμβάσεων ορισμένου χρόνου, ορίζει ότι τα μέτρα αυτά θα θεσπίζονται "κατά τρόπο που να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες ειδικών τομέων και/ή κατηγοριών εργαζομένων". Επιπλέον, η ρήτρα 5.1 προβλέπει τη λήψη "ενός ή περισσότερων" από τρία κανονιστικά μέτρα. Η ευελιξία αυτή σχετικά με την υλοποίηση των μέτρων για να αποτραπεί η κατάχρηση θα μπορούσε προφανώς να χρησιμοποιηθεί κατά τρόπο που να λαμβάνει υπόψη τις ειδικές ανάγκες των εργοδοτών και των εργαζομένων στις ΜΜΕ. Το σημείο αυτό τονίζεται και στη γενική αιτιολογική σκέψη 10: "Εκτιμώντας ότι η συμφωνία παραπέμπει στα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους για τις διευθετήσεις σχετικά με την εφαρμογή των γενικών αρχών της, των ελάχιστων απαιτήσεων και διατάξεων, ώστε να ληφθεί υπόψη η κατάσταση σε κάθε κράτος μέλος, και οι ιδιαίτερες συνθήκες ορισμένων τομέων και επαγγελματιών, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων εποχιακής φύσης".

Επιπλέον, οι ρήτρες (2(1), 2(2), 3(2), 4(3), 5(2), 7(2)) αναφέρονται στην εθνική νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις ή τις εθνικές πρακτικές και/ή τους κοινωνικούς εταίρους σε συνάρτηση με τις ρυθμίσεις για την εφαρμογή των ρητρών. Παρ' όλο που δεν αναφέρονται ρητώς οι ΜΜΕ, οι διατάξεις αυτές δίνουν τη δυνατότητα να θεσπίζονται εθνικές διατάξεις εφόσον είναι απαραίτητο, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ειδικές ανάγκες.

Οι διατάξεις αυτές δείχνουν ότι οι κοινωνικοί εταίροι είχαν την πρόθεση να αφήσουν περιθώριο για χειρισμούς κατά την άσκηση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τη συμφωνία, η οποία θα πρέπει να επιτρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές ανάγκες τόσο των εργαζομένων όσο και των επιχειρήσεων σε ειδικούς τομείς και κατηγορίες εργαζομένων και επιχειρήσεων, και βεβαίως και των ΜΜΕ (βλ. επίσης γενικές αιτιολογικές σκέψεις 5, 8 και 12).

Διαβούλευση

6. Κατάλογος των οργανώσεων με τις οποίες έγινε διαβούλευση επί της πρότασης και σύνοψη των κυριότερων απόψεων

Σε όλες τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις²² δόθηκε η ευκαιρία να εκθέσουν τις απόψεις τους κατά το πρώτο στάδιο των διαβουλεύσεων. Εκλήθησαν επίσης από την Επιτροπή σε μια συνεδρίαση διαβούλευσης για τη συμφωνία πλαίσιο. Για τις θέσεις τους βλ. παραγράφους 22-25 της αιτιολογικής έκθεσης.

²² Σύμφωνα με την ανακοίνωση σχετικά με την εφαρμογή της συμφωνίας για την κοινωνική πολιτική - COM(93) 600 της 14ης Δεκεμβρίου 1993.